

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>	<i>Vidéken postai szétküld:</i>
Egész évre . . . 12 ft	Egész évre . . . 14 ft
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy hóra . . . 1 "	Egy hóra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

As „Aradi Nyomdatársaság”, főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 | Nyilvált sor . . . 10

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Püspökök mozgalmá.

Arad, deczember 20.

A magyar egyház főpapjai befejezték tanácskozásukat az alsóbb papság javadalmazásának följobbításáról, melyet hagyományos néven kongrua-ügynek hívnak. Az *ecclesia militans* tehát megállapodott abban, hogy mennyi morzsaleket és hogyan nyújtson a kettős értelemben is *ecclesia laborans*-nak, a dolgozó, fáradó, nélkülözö alsó papságnak.

Nem akarjuk itt a valósághoz csak megközelítőleg is hiven ecsetelni azon kirívó ellentétet, mely a hívek lelki szükségleteinek ellátásáról gondoskodó lelkeség, különösen segédlelkészség, és az egyházi dus javadalmakat élvező magasabb rendű papság helyzete között van, mert a célzatosságának még a látogatását is kerülni akarjuk, de köztudomású, hogy nem egy káplán van, a kinek cipőre nem telik, s a plébános szélségtől függ, hogy például — kap-e vacsorát, vagy annélkül tér pihenőre?

Abból, hogy a nélkülözö alsóbb rendű papság sorsának feljavítása csak most jutott a tervezgetés első stádiumába, azt lehetne következtetni, hogy vagy a szükség újabb keletű, vagy a főpapjaink eddig nem voltak abban a helyzetben, hogy — miként most tervezik — a magukéból adhasanak valamit. A kongrua rendezése, vagyis az alsó papság helyzetének javítása szükségesnek ismertetett el s kilátásba helyeztetett száz évvel ezelőtt már a vallás- és tanulmányi-alapot képező egyházi javak szekularizálása alkalmából; de meg az alsóbb rendű papság regebben még sokkal több nyomoruságot szenvedett mint ma, midőn jövedelmei előnyösebben rendezve, egyes kegyurak jóvoltából idő- és helyenkint kiegészített, és a nyáj is tetemesen gyapjasabbá lett különösen annak az alkotmányos kormányának a vezetése alatt, melynek közvetítését most a korona apostoli jogainak gyakorlásában a főpapság perhorreskálja, holott az abszolút kormány alatt Thun-ék és Schwarzenbergék intézkedései előtt szó nélkül meghajolt.

Azt is bajos volna állítani, hogy a főpapság azelett ne lett volna abban a helyzetben, hogy alsó rendű papságán a maga jóvoltából segíthetett volna. Főpapjaink a legrégibb és leggazdagabb földesurai az országnak; birtokaik nagy része majdnem ezredéves keletű, s a török hódoltság után, midőn a nemesség egy részét ősi birtokaiból az udvar kipöröltette, őket nem csak visszahelyeztette régi javadalmaikba, de még tetemesen meg is szaporította azokat.

Miért van hát mégis, hogy az idők végtelen árján tengeri kigyóként áthuzódó

kongrua-ügy csak most kezd aktualissá lenni? A milyen természetes a kérdés, ép oly tanuságosak azon körülmények, melyek behatóbb méltatása a feleletet magadja.

A kongrua ügyét főpapságunk attól az időtől kezdte hangoztatni, midőn a korona kegyuri jogainak gyakorlása alkotmányosságunk helyreállítása óta a magyar felelős kormány és közvetve az országgyűlés, tehát részben nem katolikus tényezők közbejöttével történt. Kapcsolatosan sürgették ezzel a katolikus jellegű alapoknak az állami felügyelet alól való kivételére és azoknak egyházi vagy legalább kizárólagosan katolikusokból álló bizottság kezelése alá helyezésére irányuló törekvéseket. E mozgalmak akkoriban nem voltak komoly természetűek s inkább az volt rendeltetésük, hogy időnkénti fölvetésük által a nyughatatlan Trefort kultuszminiszternek kedvét egyes, a főpapságnak nem konvenialó tervezetéseitől elvegyék.

Most a dolog úgy áll, hogy a Vatikán politikájának érdekében a kormány szociálpolitikai és vallásügyi reformjavaslatai ellen sorakozó főpapság — hogy a teljes erővel megindítandó akcióban az alsó papság odaadó támogatására számithasson, ennek jogos követeléseit végre teljesíteni kénytelenek. A congrua-szükséglet céljaira ugyan a vallás- és tanulmányi-alap volna részben fordítandó, de ennek kieszközlése az országgyűlés határozatától is függene, azt pedig közelfekvő okokból kerülni akarják, mert a tárgyalások közben kellemetlen elvi s más irányu fejtegetések bukkantak volna felszínre, s ha el is érnék, hogy a tanulmányi vallásalapok jövedelmei mostani rendeltetésüktől elvonatván, az alsó papság felsegélésére fordítottassanak, még akkor is oly engedményül kapnák ezt, melyért ellenértéket kellene adniok. Ez pedig annyira nem illik a főpapság tervébe, hogy még az egyházi javak jelzálogi megterhelését is — mely Schlauch elfogadott tervének alapja — azért ellemezte Samassa egri érsek, mert szerinte ehhez is beleszólása van a kormánynak és országgyűlésnek.

A püspöki értekezlet megállapodásához képest tehát a főpapság a saját jövedelmeiből fogja a körülbelül félmillióra számított szükségletet fedezni, még pedig oly formán, hogy 10 milliónyi összegnek jelzálogi bekeblésével terhelnék meg a püspöki javakat, azonkívül a javadalmas szerzetes rendeket, apátokat, prépostokat és káptalanokat. A teher arányosan osztatnék szét, s a nevezett javadalmazottak a rájuk eső teher 5 százalékát fizetnék be évenként egy központi pénztárba.

Ezen központi pénztár kezelése iránt szintén érdekes és fölötte jellemző tervezetet fogadott el a konferencia. A keze-

lőség felerészben egyháziakból állana, kiket a püspöki karon kívül a nevezett összeghez hozzájárult javadalmasok és testületek küldenének ki részint meghatalmazás, részint választás útján; a kezelőség tagjainak másik felét oly világiak képeznek, kiket a hercegprimás előterjesztésére ő Felsege nevezne ki.

Nem lehetne szavunk hozzá, ha a püspöki kar az alsó papság segítségére sajátjából összeadott pénz kezelőségének tagjait akárhogyan is kívánja összeállítani, de már azt a magyar katolikus lakosság méltán kikérheti magának, hogy ugyanazon testület a katolikus autonómiának országostestületét képezze, és hatáskörébe vonja nem csak a központi pénztár felelős kezelését, hanem a kath. iskolák vezetését és segélyezését is, egyáltalán pedig minden világvonatközösü ügyet.

Igy néz hát ki a főpapság intencziói szerint a katolikus autonómia? Tehát a magyar katolikus hívők összeségét a püspökök és káptalanok meghatalmazottjai és a primás előterjesztésére királyi meghívottak képviselék és a testület összeállításában ne csak a világi elemnek, de még az alsóbbrendű papságnak se legyen semmi befolyása? Ezzel egy kicsit sokat is imputált a püspöki konferencia nem csak a kormány engedékenységének, hanem a magyarországi katolikus hívek naivitásának is.

A szörnyüségese terv kivitelének csak lehetősége is képtelenség. De azt is megjósolhatjuk előre, ha egyházfőink ilyen taktikával organizálják a magyar állam, kormány és a szabadelvű reformok ellen megizent hadjáratukat, akkor elvesztik azt, mert nem csak a magyar képviselőházat fogják magukkal szemben találni, hanem a magyar katolikus népet, mint olyat, melynek támogatását pedig a megindítandó akcióban számításba vették.

Belföld.

Minisztertanács.

Minisztertanács volt tegnap délutáni két órakor. A minisztertanácsnak főtárgyát, a tisztviselői fizetések szabályozására vonatkozó törvényjavaslatnak még függőben levő részei a nevezetesen egyes minisztériumok központi személyzetét s az igazságügyi szolgálatban alkalmazottak egyes kategóriáit érintő kérdések képezték. Mindezen kérdéseket ma tartandó ülésében fogja tárgyalás alá venni a képviselőház pénzügyi bizottsága.

A karácsonyi szünidő.

A képviselőház mai ülésének folyamán a minisztereinek előterjesztést fog tenni, a ház karácsonyi és újévi szünetelése és a szünetelés

utáni első teendők ügyében. A szünet utáni első üléseken megkezdte a ház az 1893-ik évi költségvetési előirányzat részletes tárgyalását; mielőtt azonban a pénzügyi bizottság által az állami és megyei tisztviselők fizetésének javítása s a képviselői napidij-átalány iránti törvényjavaslatok tárgyában előterjesztendő jelentések napirendre lesznek tűzhetők, megszakítja a ház a költségvetési vitát s a most említett törvényjavaslatokat fogja tanácskozás alá venni.

A polgári házasság ellen.

— Titkos agitáció a választó kerületekben. —

Sűrűn érkeznek egy idő óta a képviselőház tagjaihoz, ellenzékiekhez és kormánypártiakhoz egyaránt, levelek választókerületeiknek egyes községeiből.

Száz, kétszáz, háromszáz aláírás van a levelek alatt; némelyiknél az aláírásoknak majdnem fele része nőtől származik. Valamennyi levél arra hívja fel a kerület országgyűlési képviselőjét, hogy a polgári házasság ellen adja szavazatát, sőt annak elvi kijelentése ellen is tiltakozzék.

Valamennyi levél egy és ugyanazon mintát tartalmaz. A három pontba foglalt „kérs” mindegyikben ugyanaz, egyeznek a szövegnek többi pontjai is csak itt-ott van beékelve azokba egy-egy élesebb, olykor meglehetősen durva kifejezés.

Kétségtelennek látszik, hogy rendszeres agitációnak képezik eredményét a levelek, melyekhez a mintát alkalmasint Budapestről küldték szét.

Íme a három pont.

„Fölkérjük tehát nagyságot, mint képviselőnk, hogy:

1. bármily rövidesen felszólalva tiltakozzék a polgári házasság ellen, tiltakozzék még elvi kijelentése ellen is;

2. hatáskörében tegyen meg mindent annak megakadályozására, hogy a vad képzelet féltelenségét törvényjavaslat alakjában paragrafusok korlátai közé szorítsák;

3. a törvényjavaslat esetleges benyújtása esetén szavazatát annak ellenében érvényesítse.

Azon reményben kérjük ezekre nagyságot, hogy kérésünk hajótörést szenvedni nem fog, mely esetben örömmel biztosítjuk jövőbeli támogatásunkról is; míg ha fájdalomunkra azt kellene látnunk, hogy jogos kívánságunkat mellőzés éri: nagyságot többé képviselőnknek nem tekinthetnők s bizonyára tudná is, minő konzekvencia vonandó le ebből.”

A nagylaki kerületből.

— Saját levelezőnk tudósítása. —

Nagylak, december 20.

A nagylaki választó-kerület szabadelvűpártja ma délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében tartotta meg értekezletét, melyen nagyszámu választó jelent meg.

Szeberényi Andor pártelnök megnyitván az értekezletet, fájdalommal jelenti, hogy választó-kerületünk árvaságra jutott, a mennyiben szeretett országgyűlési képviselőnk, Széll Akos, lemondott mandátumáról. Jelenti továbbá, hogy volt képviselőnk tegnap este körünkbe érkezett, hogy elbucuzzék választóitól. Együttal felkérte az Országgyűlés György gör. kath. lelkész elnöklete alatt Laurovics János dr., Brenngarten Henrik, Ónya Péra és Fábri György tagokból álló küldöttséget, hogy a főszolgabírói lakban tartózkodó volt képviselőnkért menjenek sőt a választók közé kísérjék.

Néhány percz múlva lelkes éljenzés jelezte volt képviselőnk megérkezését. Széll Akos rövid, de remek beszédjében elbucuzik választóitól, vázolja egy kormány programját, mint az ellenzék tervszerű áskálódását, buzdítja a kerület választó közönségét hazafias együttműködésre, buzgalomra és kitartásra s lelkére köti, hogy most, utódjával olyan tért választanak, kire nemcsak a választó-kerület, nemcsak Csanádmegye, hanem az egész ország is büszke lehet. A beszédjét kísérő lelkes éljenzés lecsillapulta után Szé-

berényi Andor pártelnök megköszönvén volt képviselőnknek köztünk való megjelenését és bucsuzó beszédét, felhívja az értekezletet az új képviselőjelölt megnevezésére s ajánlatba hozza Hieronymi Károly belügyminisztert. Erre az értekezlet szünni nem akaró éljenzés közt Hieronymi Károly minisztert, a nagylaki választó-kerület szabadelvű párti képviselő-jelöltjének kiáltotta ki. E közben kibontották a zászlót, melyen e felírás díszel: „Eljen Hieronymi Károly képviselőnk!”

Széll Akos nagyon örül, hogy a kerület ilyen jelöltben állapodott meg. Ismerteti a jelölt érdemeit s kijelenti, hogy megválasztása Csanádmegyére boldogságot jelent, hogy a megye az igaz hazafiai boldogság jövőjének néz előbe; ismerteti az ellenzéknek sok évre előre kiszámított taktikáját és élteti ő is a jelöltet.

Azután a végrehajtó bizottság tagjainak megválasztására került a sor. Megválasztottak: Nagylakról: Kicsin Szofra, Dragan Tódor, Opre Milos, Sztraja Potru, Kimpán Juon, Patean Lázár, Onea Péra, Gyurkovics Nikolája, Nagy Stéva, Marginean Nikolája, Sztraja Stéva, Prekupás Mitru, Czirják Stéva, Vigyikán Gligor, Vigyikán Tyirila, Marginean Tódor, Nagy Gyuris Pál, Bartolomej István, Dovály István, Lipták György, Halasi János. Kelle András, Nagy Gyuris György, Dovály István Hauko, Mázik Mihály, Garay István, ifj. Fábri András, Fábri István, Fábri György, Zelenák Adám, Bencsik András, Dovály Mihály, Halasi Samuel, Bobcsok János, Jancsik Mihály, Laurovics György, Laurovics János. Albeertiből: Varga Mátyás, id. Trukóczy István, Sajtényből: Tornay János, Rusz Tódor, Sztrizza Juon. Kövegyről: Csiliag János, Luizó János, Gugi János. Kis Királyhegyesről: Langó István, Mátó Márton, Ludányi Miksa. Cs. Palotáról: Sipos András, Sojnóczky Mátyás, Kriván Sándor. Pitvarosról: Krisko Mihály, K. Sztrepka János. Pátfalváról: Kristóffy János, Munkácsy József, S. Nagy István, Szabó Ferencz. Majláthfalváról: Szarka Samu, Diós János, Mágori István. Földeskről: Berger Gyula, Gilinger János. Ambrózfalváról: Nicsovics Jenő, Salát György, Lipták János.

Az értekezlet ezután Hieronymi Károly lelkes éljenzésével véget ért.

r. l.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 762.3 mm., délután 2 órakor 762.7 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor $9^{\circ} + 0.01$ délután 2 órakor $9^{\circ} + 4.8$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DN. 4. délután 2 órakor D. 3. Felhőzet: reggel félborult, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— December 21. —

Változás nem várható.

H I R E K.

December 21. Szerda. Róm. kath. naptár: Tamás. — Protestáns naptár: Tamás. — Görög-keleti naptár (december 9.): Boldogasszony fogantatása. — A nap két 7 óra 47 perczkor, nyugszik 4 óra 10 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 9—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: [polgári iskola, földszint].

December 21. Megyebizottsági tagválasztások az összes községekben.

December 21. A kereskedelmi és iparkamara beltagjainak választása a városházán.

December 29. A Barabás-Baráth sajtóper tárgyalása.

December 29. Az aradmegyei takarékpénztár rendkívüli közgyűlése.

Január 7. A „Maros” evezős-egylet fényes bálja a Fehér Keresztben.

Január 29. Kamarai tagválasztások a megyében.

Február 5. Az aradi könyvnyomdászok bálja a Fehér Kereszt dísztermében.

— Személyi hírek. József Agost és László főherczegek, mint levelezőnk jelenti, a kisjendői vadászatról tegnap este utaztak vissza Alcsuthra, a velük jött kísérettel együtt. — Dessewffy Sándor csanádi megyés püspök Budapestről visszaérkezett székhelyére.

— A hivatalos iaphól. A király Turman Olivér nagybányai polgármesternek, a közigazd. terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet adományozta.

— Aradváros regáléja. Tegnap érkezett le a pénzügyigazgatósághoz a pénzügyi-

niszter azon határozata, melylyel Aradváros közönsége által a hus- és cukor fogyasztási, a bor- és sör-ital és a szeszitalmérési jogok megváltására megajánlott 210,000 ftos évi összeget három évre jóváhagyja. E határozat folytán Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester és Gál Lajos pénzügyi titkár a nevezett adónemek megváltását tárgyaló szerződést már tegnap meg is kötötték. A szerződés 1893. és 1894. évekre mindkét szerződő félre föltétlenül kötelező, ellenben 1895. évre mindkét részről felmondható. A szerződés megkötését a fogyasztó közönség érdeke szempontjából örvendetesen tudomásul vesszük.

— Megyebizottsági tagok választása. Aradmegye összes községeiben ma ejtetnek meg a megyei törvényhatósági bizottsági tagválasztások. A vármegyében egy napra ismét felendül az alkotmányos élet. Nagy választási tusákra nincs kilátás, mert künn, a megye nyugalmas községeiben is vannak ugyan hiu emberek, de nincsenek kompakt pártok, melyek már a jelöltek tekintetében megállapodásra nem jutottak volna s melyek a szavazás napján tíz-huszfélé szakadjanak meg. A választások eredményét lapunk holnapi számában kimerítően közölni fogjuk.

— A kanyaró Aradon. Alig szűnt meg a difteritisz terjedése, most ismét a kanyaró fenyegeti Aradváros lakosságát. E hóban már 42 kanyaró-eset fordult elő, minek folytán a polgármester a főorvosi hivatal előterjesztésére tegnap a kanyarót járványos jellegűnek hirdette ki.

— A kamara ujjalakítása. Az aradi kereskedelmi- és iparkamarai tagválasztásokat ma ejtik meg, előre láthatólag élénk lefolyással. Választanak a kereskedők és iparosok 16—16 rendes és 8—8 póttagot. A választások d. e. 9 órától 1 és d. u. 3 órától este 6 óráig történnek meg a városháza földszinti kistermében. Institoris Kálmán városi főjegyző elnöklete alatt, kit Bing Vilmos, Mittelmann Bódog, ifj. Kristyó János, Kosztk Gusztáv, Szontagh Gyula, és Nikolits Péter fognak a szavazások vezetésében támogatni. Az ipartestület által kiküldött kijelölő bizottság tegnap egy listát küldött be hozzánk, lapunk utján is felkérve az iparosokat, hogy szavazati jogukat gyakorolják s a névjegyzéket változatlanul adják be a listába. Ez a lista a következő neveket tartalmazza:

Bauer Gyula, Csóty Nándor, Gyulai István, Kristyó János, Kotsis Lajos, Mihalik József, Millig Mátyás, Mittelmann Bódog, Müller József, Nikolics Péter, Reinhardt Fülöp, Rozmanith Albert, Varga József, Walder Gyula, Weisz Sándor (cukorgyáros), Gruber István, Hendl Ödön, Matuschek János, Pakszián Sándor, Rajta György, Réthy Viktor, Schör Albert, Steigerwald Alajos, Wollák József.

A kamara kereskedő-osztályának tagjaira nézve a kijelölést a kereskedelmi testület és a Lloyd-társulat ejtették meg. A közösen megállapított névsor a következő:

Andrényi Kálmán, Assael A. Ábr., Bing Vilmos, Blau Bernát, Dobiaschi József, Domány József, Eles Ármán, Gebhart István, Grünwald Ferencz, Hann Alajos, Heinrich Sándor, Inkei Emil, Kohn S. N., Kneffel Lajos, Kohn Zsigmond, Lustig Adolf, Magyar Ferencz, Pászto N. Ignác, Reicher Ferencz, Schwartz Simon, Szontagh Gyula, Spitzer Ignác, Wadowsky Gusztáv, Wallfisch Ármán.

— A megyei tisztviselők fizetésének javítása tárgyában a kormány már bejelentett előterjesztését a legközelebbi napokban fogja megtenni a képviselőház pénzügyi bizottságának. Nagyon megnehezíti a megyei tisztviselői kar illetményeire nézve ezébe vett javítás gyakorlati keresztülvitelét az a körülmény, hogy ugyanazon állások eddig az egyes megyékben a legkülönbözőbb javadalmazásban részesültek. (Vannak például kétezer forintot meghaladó s vannak másfél ezer forintnak is

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 765.4 mm., délután 2 órakor 765.1 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° - 2.2, délután 2 órakor C° + 2.7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 2. délután 2 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Decem. 22. —

Derült.
Szárak.
Éjjeli fagy.

HIREK.

Decem. 22. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Zenó. — Protestáns naptár: Zenó. — Görög-keleti naptár (decem. 10.): Menna. — A nap két 7 óra 45 perczkor, nyugszik 4 óra 10 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: [polgári iskola. földszint.

Decem. 29. A Barabás-Baráth sajtóper tárgyalása.
Decem. 29. Az aradmegyei takarékpénztár rendkívüli közgyűlése.

Decem. 31. Tüzes Béla gyermekgyilkossági ügyének végtárgyalása a törvényszéknel.

Január 29. Kamarai tagválasztások a megyében.

— Az ifju főherczegek elutazása. Tegnap lapunkban jeleztük, hogy József Ágost és László főherczegek kedden este 7 órakor utaztak vissza Kisjenőből Alcsuthra, József főherczeghez. Mint levelezünk pótlólag írja, a kisjenői intelligencia műkedvelői előadást tervezett a magas vendégek tiszteletére, ez azonban elhalasztott. A kilencz napig tartott vadászat eredménye rendkívül kedvező. Több, mint 3000 nyul, 1400 fácán, 2000 másféle vad és 7 vaddisznó esett áldozatul. József Ágost főherczeg ezuttal is nemcsak buzgó, hanem igen kitűnő vadásznak bizonyult, amennyiben a 7 vaddisznó közül négyet ő ejtett le. László főherczeg szintén leterített két vaddisznót.

— Igazgatói megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter: Szabó József a r. állami tanítóképzési igazgatót, ezen minőségében végleg megerősítette.

— Kamarai választások. Mozgalmas napja volt tegnap az aradi kereskedelmi és iparkamarának. Tegnap ejtettek meg ugyanis a kamarai beltag választások szokatlan élénk érdeklődés mellett. A városháza földszinti kistermében Institoris Kálmán választási elnök vezetése alatt reggel 9 órakor kezdte meg működését egy Szontágh Gyula, Mittelmán Bódog, Bing Vilmos és Nikolits Péter tagokból álló szavazatszedő bizottság. Reggel-

től délig két lepecsételt lánánál leszavazott 121 kereskedő és 114 iparos; délután 3 órától este 6 óráig, a mikor a szavazás lezárattott, a leszavazott kereskedők száma 249, az iparosoké pedig 268-ra emelkedett.

A szavazások eredményét fél 10 órakor este hirdette ki a választási elnök.

A kereskedők közül beltagokká választottak: Andrányi Kálmán 240, Heinrich Sándor 239, Grünwald Ferencz 235, Domány József 234, Éles Armin 230, Szontágh Gyula 229, Bing Vilmos 228, Dobiásch József 221, Magyar Ferencz 220, Schwarcz Simon 218, Reicher Ferencz 217, Lusztig Adolf 214, Walfisch Armin 214, Kohn S. N. 194, Blau Bernát 182 és Háan Alajos 181, póttagokká választottak ellenben Pászthó N. Ignác 128, Wadowszky Gusztáv 128, Kneffel Lajos 126, Kohn Zsigmond 119, Assael A. Abraham 115, Ring Géza 115, Inkei Emil 114 és Gehardt István 113 szavazattal.

Az iparosok közül a kamara beltagjaivá választottak: Walder Gyula 256, Kristóry János 254, Nikolits Péter 253, Gyulai István 251, Bauer Gyula 249, Weisz Sándor, cukorgyáros 248, Mihalik József 245, Müller József 241, Varga József 240, Csóthy Nándor 233, Milliz Mátyás 215, Rozmáni Albert 209, Hendl Odön 185, Kotsis Lajos 185, Reinhardt Fülöp 170 és Barth Lajos 162, ellenben póttagokká választottak Rajta György 160, Wollák József 158, Schöör Albert 139, Réthy Viktor 129, Berán Antal 125, Paksián Sándor 119, Pohl Károly 102 és Mattushek János 96 szavazattal.

Az ujonan választott kamarai tagok mandátuma 1893. január 1-én kezdődik.

— Megyebizottsági tagválasztások. Tegnap folyt le Aradmegye összes községeiben a megyei törvényhatósági bizottsági tagok választása. Lapunk zártáig csak Uj-Szt.-Annáról közlik az eredményt. Ott Zórád Ferencz, Várjassy János, Bleicziffer József, Daminger József és Tetterer András választottak meg megyebizottsági tagokká.

— Boldogasszony fogantatása napját ülték tegnap gör. kel. vallásu polgártársaink. Ez alkalommal az aradi gör. kel. román és szerb

templomokban ünnepi istentiszteletet tartottak, melyen nagy közönség vett részt.

— Hivatalos tél. Tegnap délelőtt köszöntött be a tél hivatalosan 9 óra 35 perczkor. Arad képén azonban alig látszott meg, hogy most léptünk a télbe, sőt ellenkezőleg, úgy nézett ki minden, mintha tél vége volna s az olvadás küszöbén állnánk. A multkori havazások utolsó maradványait eltakarították az utcákról, a hideg csekély, jóformán semmi s ha a főtéren sétálók karján korcsolyákat nem látunk volna, alig mertük volna hinni, hogy tegnap volt első napja a télnek. A tavaszi hangulat megcsinálásához erősen hozzájárult az a körülmény, hogy délelőtt, kivált délben, meleg sugarak tütek le az égről, alkalmat nyújtva arra, hogy egész Arad a korzón sétáljon és sütkérezzen az első hivatalos téli nap melegében.

— Magánfogyasztók figyelmébe. Minthogy Aradváros közönsége a hus- és cukorfogyasztási, bor- és sörital és szeszitalmérési adók megváltására vonatkozó szerződést már megkötötte, az italméresi felügyelőség megkezdi a magánfogyasztókkal az egyezkedést. Figyelmesteljük erre az érdekelteket.

— Árvák karácsonya. Boldogan, szivdobogva várják a Jézuska szent ünnepét azok, kik a sors kegyeltjei, kiket megáldott gondoskodó szülőkkel, de fájdalmasan esik azoknak a közelgő nagy napra gondolni, kiket a végzet gyermekségük első éveiben megfosztott gyámolától. Városunkban vajmi kevés ez utóbbiak száma, mert van Aradon egy nemes egyesület, a polgári jótékony nőegylet, melynek nemesszívű tagjai az emberbaráti szeretetet tüzvén ki jelszóul, második anyaként nevelik jóban az árva gyermekeket, kik közül már nem egy vált városunk, hazánk derék polgárává. S ha látják, hogy a mag, melyet elvetettek, termékeny talajra hullt, úgy nem vonják el neveltjeiktől az ártatlan örömök élvezetét sem. Örömnép lesz a mai nap délutánja. Megkapják az árva gyermekek is az epedve várt karácsonyfát, mely tele-tele lesz meleg ruhával, cukorkákkal, aranyos dióval, mit a Jézuska hozott a jó gyermekek számára. Az ünnepélyen díszes közönség lesz jelen, mely élvezni akarja áldásos működése gyümölcsét, látni kívánja, mint gyul ki az elhagyottak arczaín az öröm pirja, s látva azt, hogy van még ki őket is szereti, s hallani akarják a parányi ajkak buzgó fohását: „Áldd meg uram ami jóttevőinket!”, mi a legméltóbb dija az önfeláldozó nők fáradozásainak.

olyan könnyen. Amint huzakodik az innen való elszakadásban, itt is, ott is elszakít egy-egy gyökeret, amely őt eddig ide kötötte. Csakis a sajtó fájdalomtól veszi ilyenkor észre, hogy nem egy gyökérnek a szála egészen a szívéig ért. Fáj az ilyesmi még a physikusnak is, bárhogy állítsa azt, hogy érzélem, rokonszenv, szeretet, gyűlölet nem egyebek, mint az éthernek holmi bolondos rezgései.

Már magától a szertártól sem lehet olyan könnyű elbucsznia. Ezek az én szeretett, ápolott gyermekeim, szokta mondani a ragyogóan tisztán tartott gépekre mutatva. Engedelmeskedett is neki valamennyi, nem gépies együgyűséggel, hanem gyermeki iparkodással. Elszakadni tanítványaitól, kartársaitól, barátaitól, ismerőseitől, itt köztünk életre kelt gondolataitól és megizmosodott alkotásaitól, ez talán mindössze nem tépi meg annyira a szívet, mint a szertárjató kulcsának utolsó nyikorgása. Mintha csak koporsót zárna le, eltemetve benne annyi szép emléket, annyi ragyogó gondolatot.

No, aztán mink sem akarjuk neki olyan könnyűvé tenni az elszakadást. Mulatunk vele még utoljára egy hatalmasat, hisz tudjátok, hogy ha a szív egyet-egyet csuklik nagy bánatában, az ellen legsikeresebben a habzó pohár gyöngye használ. Különösen mi, akiket esztendőnkön keresztül tanított anélkül, hogy egyetlenegyszer is összeszamarazott volna,

(megjegyzem, hogy ez nagy dolog egy professortól), hadd emlékezzünk vissza az ő lelkes, ellenállhatatlanul magával ragadó lezckéire, amelyekben bekalandozta velünk a földet és tengereket, a mozgalmas légkört és az étherben keringő csillagok végtelen világát. Fel tudnátok-e még sorolni az ő legkedvezőbb témáit, az anyag és energia halhatatlanságát, az idegen bolygók lakott világait, a Nap jótévi hatását, a hullágetést és még sok más, melyeket ellenmondást meg nem engedő bizonyossággal tárt fel előttünk. Nem pusztán szavajárása volt az, ha meggyőződéseire „mérget mert volna venni” minduntalan.

A természetnek bámulatra keltő arányait, az elenyésző kicsinyt és a mérhetetlen nagyot senki sem érezte át olyan közvetlenséggel mint ő, a ki lezckéin és felolvasásain szinte megdöbbentette elképzelhetlen számával a mindennapi élet hétköznapi viszonyaihoz szokott hallgatóságát. Ő éppen ellenkezőleg, a tuczat viszonyokhoz, a mérő szalaggal és kalmármérleggel megmérhető dimenziókhoz nem bírt érzéssel; lelke szüntelenül azokban a régiókban csapongott, amelyekbe a legtöbb ember gondolkozása legfölelőbb csak ünnepegni jár fel.

En minden kételkedés nélkül elhittem neki, bár fantáziával felérni soha sem tudtam, hogy ő látja a levegőnek egymáson keresztül-kasul hömpölygő hullámait, olyankor, mikor a mennydörgés hatalmas akkordjai

rohannak végig a felhőkön, vagy szemmel követi a panaszló fuvola dallamát, amint gömbölydeden trillázva emelkedik, meg-megáll és elpihen az esti légben. Ő látta a hullámzó világéther örületes rezzenéseit, melyek egy lélegzetvétel alatt a világ egyik végétől a másikig tudnak átsapni; látta, amint mérhetetlenül kicsiny hullámai megütköznek egymással s tarka interferencia-sávokat hoznak létre fényben, hőben, elektromosságban. Ő neki nem kellett még eddig fel nem talált nagyító üveg ahhoz, hogy meglássa a szabadon tánczó atomokat, amint hőbortos keringéseket végeznek egymás körül, vagy a gázokban ész nélkül száguldva rohannak egymásnak.

Ragyogó fantáziájával végigszánguldott a végtelenségeknek szép skáláján, egyforma biztossággal mozogva a véges, megközelíthető természetben, mint a mérhetetlen minden-ségben, vagy az atomoknak láthatatlan parányi birodalmában.

Ne hagyjuk őt magunktól a nélkül eltávozni, hogy még egyszer meg ne mondanék neki, mennyire rossz néven veszszük hűtlenségét. Vigye magával a mi szomorú bucsuzásunknak fájdalmas fullánkját, csak azért, hogy annál többször gondoljon reánk vissza. Talán ilyenkor csakugyan megérezzük majd az éther hullámvásában az ő szívélyes emlékezeit s nem lesz szükségünk postára, táviróra,

— **Vonatkésés.** A budapesti vonat tegnap délután ismét nagy késedelemmel érkezett be Aradra. A személyvonatnak — mely a postát is hozza — 3 óra 45 perczkor kellett volna érkeznie, de 90 perczcel később jött, ami természetesen megakasztotta a többi vonatok rendes közlekedését is. A késedelem ekét nem tudjuk.

— **Antolik Károly,** az Aradról ideiglenes minőségben áthelyezett tanár és kiváló természettudós tiszteletére ma este kartársai és tisztelői bucsu-bankettet rendeznek Wittmann vendéglőjében.

— **Karácsonyi szünetidők.** Az aradi községi iskolákban a karácsonyi vakáció holnap délután 10 órakor veszi kezdetét és tart egészen 1893. évi január hó 2-ig.

— **A Panama-botrány hősnője — Aradon.** A világra szóló Panama-botránynak nemcsak hősei, hanem tudvalevőleg hősnői is voltak. Reinach bárónak „barátnői“, két párisi ballarina, kik azonban idején megszöktek Párisból, mert a rendőrség nagyon kezdett érdeklődni ama szivélyes viszony iránt, melyben Reinachal voltak. Nos, az egyik „barátnő“ Aradnak vette útját. Dupin Josefina kisasszony vasárnap este 6 óra 50 perczkor érkezett Aradra a „Fehér Kereszt“-ben szállt meg. Ugy látszik, hogy a Panama-társaság busás ajándékaiból még elegendő mennyiségű frankokkal rendelkezett, mert tegnapelőtt reggel elegánsan teljes egy óra hosszát kocikázott a városban, irigységére az asszonyi nemnek és szörnyű érdeklődésére a férfi generációnak. A csinos francia nő különben még futásában is ráért hódítani. Az utcán megismert egy átutazó előkelő magyar fiatal embert, aki több évig időzött a francia fővárosban s jó ismerőse. A fiatal ember hozzászegődött kíséretnek, este megjelentek a színházban is s egy első emeleti páholyban nagy feltűnést keltett a legújabb francia divat szerint öltözött párisi courtesane. A kisasszony hajnalban elutazott, mint mondják, Rómániába. — Igy írja ezt a „Pesti Napló“. Hogy mi igaz belőle, s feleljen róla.

— **Kétévi szolgálat nálunk.** Mint a „N. Fr. Pr.“ értesül, a német kormány azon törekvése, hogy a 2 évi szolgálati időt behozza, osztrák és magyar katonai körökben is foglalkoztatja a véleményt. A két évi szolgálati időnek Ausztria-Magyarországba való behozatalára különösen az az irányadó, hogy jelenleg a szolgálati idő tekintetében igen nagy az egyenlőtlenség. A két évi szolgálati időt a honvédségnél is be akarják hozni. A békelétszám emelése a sorhadnál nem történik meg, hanem csak a honvédség-

nél, melyet Ausztriában körülbelül 50,000 főre szaporítanának, míg jelenleg csak 8—10 ezer főnyi a békelétszám. Az új rendszer szerint az osztrák-magyar hadsereg létszáma 12 év múlva 1.900,000 főnyi volna, míg jelenleg csak 1.370,000 embert tesz ki. Igaz, hogy az ily szaporítás következtében a tisztek hiánya még érzhetőbbé lesz, a miért is kénytelenek lennének az altiszteket oly szolgálatokra alkalmazni, melyeket jelenleg tisztek végeznek.

— **Népesedés.** Arad szab. kir. város területén az elmúlt héten született 13 fi 6 nő, összesen 19; meghalt 19 fi, 11 nő, összesen 30 egyén. A születések évi aránya tehát 22,1, a halálozásoké ellenben 35,0 pro mille.

— **Vasutasok öröme.** Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter kellemes karácsonyi meglepetést szerzett a vasutasoknak. Másfél ezer négyezer vasúti hivatalnokot léptetett elő magasabb fizetési rangfokozatba, illetőleg rangosztályba. És hogy az ujesztendei ajándék se maradjon el, január hó 1-től való számtással, rendelte el fizetésüknek folyósítását. Az igazgatóság ezenkívül, hogy még karácsonyra is jusson valami, több mint húsz ezer forintot osztott ki a központban levő hivatalnokok, altisztek és szolgák között. A műhelyekben az ott alkalmazott munkások gyermekeinek téli ruhával való ellátására karácsonyünnepeséget tartanak, melynek fedezéséhez is igen jelentékeny összeget engedélyezett Ludvig Gyula miniszteri tanácsos, elnök-igazgató. Az altisztek és szolgák közül is az idén szintén szokatlanul nagy számban részesültek előléptetésben.

— **Áthelyezett hadnagy.** Rozsnyay Béla cs. és kir. 31-ik gyalogezredbeli tartalékos hadnagy próbaszolgálatra a 33-ik gyalogezredhez osztatott be.

— **Tűz a haloxilin gyárban.** A haloxilin gyárban az egyik zuzóban a készülés alatt levő robbantó por tegnap este fél 6 óra tájban felrobbant. Ember nem sérült meg. A munka szakadatlanul folyik, mert a kár csekélysége folytán a gyár nem kénytelen szünetelni. A rendőrség Sárnot Domonkos főkapitány s a tűzörség Stankovics főparancsnokkal élén rögtön a helyszínen temett s véget vetett a további veszedelemnek.

— **Egyleti főorvos-választás.** Az aradi általános munkás betegsegélyező-egylet központi választmánya tegnap este tartott rendkívüli ülésén három pályázó közül Issék utz László dr aradi gyakorló-orvost választotta meg egyleti főorvossá.

— **Nagy vadászat.** Az aradi vadásztársaság holnap egész nap a csálai nagyerdőben fog vadászni.

— **A gáj-külvárosi óvodában** tegnap este fél 8 órakor nagy közönség előtt jótékony-célú hangverseny rendeztek, mely a következő műsorral folyt le: Előkép. Jákob álma, előadták Handel Janka tanítónő növendékei. Alkalmi beszéd, tartotta Hancsek Lujza óvónő. Azután Városi Malvin szavalt. Majd „Potpourri“ következett. Zongorán előadta Hancsek Lujza. Hande Malvin szavalata után Hancsek Lujza adott elő zongorán népdalokat s végül Hande Janka szavalt. — A hangverseny elég szép jövedelmet hozott.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru Steinitzer Iván aradi illetőségű budapesti lakos tanárjelölt vezetéknevének „Tanfi“-ra kért átváltozása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— **Az ujaradi sörház kiépítése.** Gróf Zselény Róbert az ujaradi sörház kiépítését végkép elhatározta. Az új sörház épülete a terv szerint két emeletes lesz, a technika legújabb vívmányai szerint berendezve. Az építkezéshez még a tavasz folyamán hozzá kezdenek.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az izr. jótékony egylet részéről kibocsájtott felhívás következtében adományozni sziveskedtek: Basch Lipót, Lustig Mór, Löfler Mór 10—10 ft. Deutsch Gyula, N. N., Zemplényi Sándor, Grimm A. József 5—5 ft, Guttmann Samu 2 ft, összesen 52 ft. Előbbi kimutatások szerint 11 és fél öl tűzifa és 308 ft, összesen 11 és fél öl tűzifa és 360 ft. Az igen tisztelt adakozóknak hálás köszönetét fejezi ki Lustig Adolf, elnök.

— **Bonczolás.** Szeptember hó folyamán — mint irtuk — Csirkán Györgyét anynyira elverték, hogy súlyos sérülései miatt be kellett szállítani az aradmegyei kórházba, hol tegnap, hosszú kinlódás után, a kapott sebekbe belehalt. Holttestét tegnap délután 3 órakor törvényszéki felbonczolták, aztán eltemették. A bonczolásnál a törvényszék részéről Parecz Gyula dr törvényszéki orvos és Ursits Vazul vizsgálóbíró voltak jelen.

— **Indítvány a jegyzők helyzetének javítására.** Biharvármegye mai évnegyedes közgyűlésére Kiss Béla bogyaoszlói jegyző, mint megyebizottsági tag önálló indítványt terjesztett ve a községi és körjegyzők anyagi helyzetének javítása tárgyában. Ezzel azt célozza az indítványtevő, hogy az állami tisztviselők fizetésjavításával egyidejűleg a községi és körjegyzők fizetéseit is reformálják, illetve arányosan emeljék. Ha a közgyűlés az indítvány értelmében elhatározza, hogy e tárgyban felir a kormányhoz, a többi megyék törvényhatóságait a kérelem parolására átiratítva felhívják s ez által a kérelmet mintegy általánosítják.

— **A kaszárnyából.** Káplár: Hova viszed azt a lovat? — Legény: A lódoktor-

telefonra, hogy sympathiáinkat neki visszauterjük. Hanem mindamellett jól fog nekünk esni, ha egy párszor nem csak így az ether szárnyain, de valóságos testi mivoltában is vissza-vissza zónázik közibénk, hadd gyönyörködjék az ő általa elvetett eszméknek tovább terjedésében és megizmosodásában.

Sőt mi őtől még más valamit is kívánunk. Hozza vissza közénk, ha majd hivatalos teendőinek terhét leveti, csorbitatlanul az ő nemes lelkesedését, az ő folytonos gyarapodó dicsőségét; hozza vissza itt született gyermekeit, utódokat állítva bennük az ő eszméinek, buzgóságának, polgári és hazafiai erényeinek folytatására.

Ne csak azt mondassa velünk, hogy 17 éven keresztül mintaszerű polgár volt ennek a városnak, hagyja meg bennünk azt a reményt, hogy kis megszakítással nemsokára véglegesen is azzá lesz. — Igy aztán csak megvigasztalódunk abban a tudatban, hogy rövid időre elveszítjük őt; hadd kóstolja meg addig Pozsony mellett a Duna vizét: mennyivel jobb a Marosénál.

De hogy ne kelljen nagyon sokáig várakoznunk, mindenesetre azt óhajtom: előbb legyen ő véglegesen a mienk, mint a mennyi idő múlva testet ölt az ő legkedvezőbb eszméinek egyike: az aradi vízvezeték. . .

Fényes Dezsd.

Hallali.

— Irtá: Lipesey Ádám dr. —

Községi orvos vagyok Gara-Büdön. Az érdemes előjáróság bölcsesége huszonkilenc pályázó közül csekélységemet találta legérdemesebbnek a 400 forint készpénz és szabad lakásból álló évi fizetésre.

Elődöm delirium tremensben mult ki, ami különben Gara-Büdön egészen divatos halál-ok. Megválasztásomat, ami egyhangú lelkesedéssel történt, versenytársaim gyógyíthatatlan zsidó-voltán kívül legfőképp nőtelen állapotom segítette elő.

Nem mintha itt valami ravasz számítás lappangana az uradalmi tisztartó ur, mint legdöntőbb tényező részéről a tulajdon pártában viruló hajadonai érdekében: bár általában kívánatos, hogy a doktor mentül előbb beleolvadjon a helységébe.

Egészen más mián lényeges a gara-büdi főfizikus legénysége.

Nevezetesen a szabad lakás objektumát képező, öncélú orvosi lak csupán elvben, a pályázati föltételek között szerepel, mint csábos, hajh meg nem valószínű ígérvény.

Az egész azon mulik, ki építtesse? A helység azt mondja, csináltassa meg az uradalom. Az uradalom hivatkozván arra, hogy ő már építettett baromvrosi lakot, a helységet biztatja az áldozatkészségre.

A törvény megszüntetvén a hajléktalan

orvosok patriarchális intézményét, minden községben „muszaj“ lennie orvosi laknak.

Gara-Büdön is megvan ez a papirosen, sőt a szolgabírónak be is mutattak madártávlatból egy szellős, de tetszős pavillont ily minőségben, ami tényleg répmaszáló helyisége valamelyik szomszédos cukorgyárnak.

Ez a hiány tesz lehetetlenné Gara-Büdön minden családok doktor-aspiránsát.

Az érdemes előjáróság nem is egészen rosszul spekulál, mikor a megválasztott legényorvossal post festa kiegyezik olyformán, hogy a szabad lakás még csak ezentul lesz, azonban már ma szabad laknia a tisztartói udvarház ama szerény osztályában, mely jobb időkben a házi nevelő rezidenciájául szolgált.

Itt kínálkozik a legkedvezőbb alkalom egy czél szerű s a közérdekre nézve föltöbb üdvös szerelemre.

Ha aztán az új doktor elveszi a tisztartó valamelyik leánykáját, annyi mint bizonyos, hogy az após épített hajlékot a vejének az urodalom költségén, a helység minden külön megterhelése nélkül.

De máskülönb is, ha házat kap az a szegény kezdő fiatal ember, kénytelen azt hitelre bebutorozni. Ha adósságszináláson kell kezdenie közpályáját, nagyon valószínűleg kénytelen nyuzni a parasztot, ami nem egészséges állapot.

Megadtam magamat s belenyugodtam a változtathatatlanba.

hoz. — K.: Tán sánta? — L.: Nem a. — K.: Hát vak? — L.: Nincs annak semmi baja. — K.: Akkor minek viszed a lódoktorhoz? — L.: Ha' kihez vigyem, mikor a lódoktoré.

— **Czigányok számbavétele.** A belügyminiszter elrendelte az országban található összes czigányok számbavételét, mely az 1893. évi január hó 31-iki állapot szerint fog eszközöltetni s foganatosítása számlálólapok igénybevételével olyformán történik, mint a hogy a legutóbbi népszámlálás történt. A számlálólapokon különös kérdések is lesznek a megtelepedés és a foglalkozás tárgyában. A számbavétel eredményére még visszatérünk.

— **Battonyai rövid hírek.** A kasszión ö e g y e s ü l e t e hó 31-én táncestetélyt rendez. — **B e k e** Gyula szintársulata 20-án kezdte meg az előadásokat; bemutatón a Pont Biquet család került színre. — **A k ö z s é g i k é p v i s e l ő k** választása a hó 17-én, a megyei megbízottak választása pedig 19-én folyt le; a bíróválasztás 28-án vagy 30-án fog megtörténni. — **K i s s** József paraszt legény szombaton este 7 órakor mellbe lőtte magát. A fegyvert, osizmáját lehuzva, lábával sütötte el, szívének irányítva a csövet. Midőn tettét észrevették, még élt s azt mondta, hogy véletlenül lőtte meg magát, a mi azonban teljesen valószínűtlen. Mint beszélnek, az kergette a halálba, hogy nem engedték azt a lányt feleségeül venni, a kit ő szeretett.

— **Pályázatok.** A budapesti kir. kereskedelmi- és váltótörvényeséknél aljegyzői állásra 2 hét alatt. — Beszterce-Naszód vármegye törvényhatóságánál 4 közigazgatási gyakornoki állásra, 1892 jan. 20-ig. — A tornai kir. járásbíróság-, mint telekkönyvi hatóságnál átalakító díjnoki állásra 2 hét alatt. — A gálzácsi kir. jbiróságánál albírói állásra 2 hét alatt. — A gyergyó-szent-miklói kir. jbiróságánál aljegyzői állásra 2 hét alatt.

Hymen.

Friedmann Fülöp berzovai kereskedő oltárhoz vezette Nagyváradon Frankl Lázár kereskedő szép leányát, Róza kisasszonyt.

Mulatságok.

Farsangnaptár:

Január 6. Az israelita négyes tಂಬළාව és műkedvelő-előadással egybekötött táncestetélye (Fehér Kereszt).

Január 7. A „Maros“ evesös-egylet fényes bálja (Fehér Kereszt).

Január 7. Waggonyári munkások bálja (Városligeti vendéglő).

Január 15. Iparosifjak táncvizgalma (Iparos-ház).

Január 22. A szabók szakegyletének bálja (Nagy Lajos tancsterme).

Február 4. A szegénytanulókat segélyző egylet bálja (Fehér Kereszt).

Február 5. A könyvnyomdászok bálja (Fehér Kereszt).

Van egy jókora szobám meg egy néhai konyhám, ahol a himlőoltást végzem s a trachomások szeméit kékgaliczkövezem.

A tisztartó leányaiba még mindig nem szerettem belé, ellenben komoly kilátásaim mutatkoztak a postamesterné meghódítása körül; aki, uem mondok többet, jó falat.

Mindaz azonban vajmi kevésbé tartozik azon érzékeny történetre, melyet itt minden himezés-hámozás nélkül el akarok beszélni.

A nyáron minálunk is beütött a kataszter. Egy szép napon városi forspont áll meg a faluháza előtt.

A hintóból kiugrik egy nyurga, vászonkaputos, vászonsisakos, fekete szemüvegű ur, aki nagy fenszóval parancsolgat a birónak, tanácsbelieknek, mert hogy ő ménkü nagy ur.

A nép nagyon vegyes hangulattal fogadta a rendkívüli eseményt.

Egyrészt örvendett, mert földosztást remélt; az óvatosabbak azonban erősen gyanakodtak, hogy netalán megint valami új adó fog származni ebből a furfangos műveletből.

Ilyenformán a szó szoros értelmében vett népszerűség nem nagyon környékezte detrekői és verébelyi Veréb Jenő kataszteri becsülöbítos uri személyét; ellenben az intelligenzia minden földkóstolási ellenszenvtől függetlenül sietett meleglen beklébre ölenni ezt az egyetlen dzsentrít, aki az idők kezdetétől fogva elevenen megfordult Gara-Büdön.

Bámulatos, micsoda gyökeres fölfordulást

— **A regatta-bál.** Fénypontja lesz a farsanguak a január 7-iki regatta-bál, melyre nemcsak Aradon, de a közel, sőt még a távol vidéken is már nagyban folynak a készülődések. A vidéki egyletek közül eddig a szegedi, temesvári, nagybecskereki és törökbecsei esolnakázó egyletek jelentették be részvételüket. A tánczokat **T a k á c s y** Sándor dr, **D á n i e l** Endre, **D á n i e l** Dezső, **S z a k o l c z a y** Lajos, **S á n d o r** Ede, **H o r v á t h** Mihály dr és **J a k a b f f y** Dezső rendezik. A regatta-bálra Kis-Zomborról is sokan fognak érkezni olyanok, a kikre a kis-zombori „Emilia“ kiadódó jávára ugyancsak január 7-re kitűzött bál miatt nem lehetett számítani, de a melyet a gavallér zomboriak **V i n c z e** Miklós és **D á n i e l** Dezső közbenjárására a regatta-bál sikere érdekében elnapoltak.

Színház.

A színház műsora:

December 22. (Csütörtök) **Lalla-Roukh**, nagy opera.

December 23. (Péntek) **Lalla-Roukh**, nagy opera.

December 24. (Szombat) A színház zárva.

— **Színházi hír.** Ma a bájos zenéjű és regényes szövegű „L a l l a - R o u k h“ vig operát adják. Nagyon kedves és dallamos énekszerepekhez jutottak **S o m l ó n é V a d n a y** Vilma és **P o s f a y** Ella, valamint **G e r g e l y** és **C s a t á r** is.

— **A nagyvárad-aradi színűgy.** **B a r a b á s** Béla országgyűlési képviselő **i n s t i t o r i s** Kálmán Aradváros főjegyzője és **M ü l l e r** Károly ügyvéd — mint a „Szabadság“ írja — e napokban Nagyváradra mennek, hogy ott az aradi szintársulat, illetve Nagyvárad és Arad szini szövetekezete mellett propagandát csináljanak. Bizonyára sikerülni is fog ez az ut, mert igaz, nemzeti s a két városnak egyformán érdekében álló a célja.

Törvényszék.

— **A Tüzes ügy végtárgyalása.** Mint már jeleztük, a gyoroki leánygyilkosság ügyében e hó 31-én tartja meg a végtárgyalást az aradi kir. törvényszék. A büntető tanács a következőleg alakult meg: elnök **O t t r u b a y** Károly, szavazó bírák **S t e i n i t z e r** Károly dr és **D á n i e l** Lajos dr és jegyző **S z a l a y** Béla dr. A vádhatóságot **M é s z á r o s** Tivadar kir. alügyész, a védelmet **B a r a b á s** Béla dr és **S t e i n h a r d t** Mór dr képviselik.

VEGYESEK.

— **Csillagvizsgálótorony Pakson.** **S z e n i c z e y** Géza paksi földbirtokos, a ki tudományos kedvtelésből asztronómiával foglalkozik,

Pakson csillagvizsgáló tornyocska építettet és a szükséges csillagászati eszközökkel fölszerelte.

— **Nagy hó Máramarosban.** Az egész megyében roppant nagy a hó. Némelyik helyről szánal se lehet bejutni Máramaros-Szigetre, mert a magas hóban eltűnik a szán a lovakkal együtt. Az ottanicsendörffőhadnagy a Vetrovináról úgy jöhetett be a városba, hogy negyven ember lapáttal hánnyta el a szekere alól a havat. A nyulakat a mezőn bottal ütöki agyon, mert a szegény állatok a nagy hóban teljesen gyámoltalanok. A farkasok is annyira elszaporodtak, hogy hivatalos hajtóvadászatot rendeznek a fenevadak ellen.

— **A náthás Othello.** Igen kedélyes történetke játszódtott le a minap a glasgowi népszínházban. **S e h a k e s p e a r e** „Othello“-ját adták. Jago személyesítője kissé mélyen talált a pohár fenekére nézni, a velencei mór pedig kegyetlen náthában nyavalygott. Abban a jelenetben, mikor Othello tönkre menyörgi az árulót, a holtrészeg Jago már nem birt lábain megállani. Othello szánalmat érzett a gonosztevő iránt s kezét nyújtotta neki segítségül. Hirtelen azonban tüszszenteni kezdett, a mi annyira megrázkódtatta, hogy inogni kezdett, s társával együtt a földre zuhant. A közönség ordított, fütyült, nevetett, tapsolt. Jago ezt sértésnek vette s nagy erőlködéssel felkapaszzkodott a sugó szekrény tetejére, honnan a következő borsos megszólítást intézte a publikumhoz: „Gyalázatos szeméthordók! A ki azt meri állítani, hogy én sokat ittam: alávaló hazug. Tudjátok meg, hogy Hary Buttler Jago már a világ összes civilizált városában eljátszotta!“ . . . Tovább nem szólhatott, mert Othello, ki ez alatt leküzdött tüszszögési ingerét, e szavakkal támadt reája: „Fogd be a szádat, részeg disznó!“ Alig hangzott el azonban ez a mondat, Jago úgy oldalba lökte Othellót, hogy az a színpad másik részébe repült. Othello sem volt rest, felugrott, torkon ragadta Jago. Az ütlegek, pofonok, szitkolódzások csakugy zuhogtak. Végre a két derék gladiator lebukfenczegett a nézőterre, egy az első sorban ülő katonatiszt nejének ölébe. Glasgowban természetesen még ma is kacagnak a sikerült tragédián.

— **Rövid hírek.** A **k a p u v á r i** iharos erdőben **Kovács** József hahoti lakost e hó 14-én fairtas közben **e g y f a** agyonütötte. — **P a n c s o v á n** Bahos Sándort, a ki Pákozdi Lajos öcsödi gazdaembert szeptember 26-án meggyilkolta, e hó 4-én elfogták. — **A m á r a m a r o s s z i g e t i** rendőség **S t e i n g i e z e r** Dezső ottani pénzügynököt váltóhamisítás miatt körözteti. — **S z a b a d k á n** Nagy László nőszabónak tiz éves fia revolverrel játszott és nővérét, a 12 éves Margitot meglötte. A leánygyermek oly súlyosan megsebesült, hogy aligha fog életben maradni. — **U j v i d é k e n** Urbán könyvkereskedő két kis gyermeke a csatornába esett. A nagyobbikat élve, a kisebbiket azonban már csak halva húzhatták ki. — **L i p t ó - S z t - M i k l ó s o n** a vasuti álló-

idéz elő egyetlen erőszto kenyérmorzsza egy bődön mézben. Ez az ismeretes konyhavegyészeti folyamat nyomban megérezett ami lagymatag, békés társadalmi életünkön.

Első lényeges ujítása az volt az új csillagnak, hogy a kalabriász-parthiekból számüzte az eddigelé uzovált keresztény ritust, behozván helyette a házard zsidós czeremonialét, súlyosítva az „original béla“ rabló intézményével.

A patikáros kénytelen volt megválni kedvencz hangszertől, a klárinétól, mert ez a recsegős, sikoltós szerszám kataszteri fogalmak szerint nem szalonképes.

Ugyancsak az ő kiváló tapintata s végzetlenség etikett-tudományá döntötte el amaz áldatlan belviszályt, mely évtizedek óta dulta, hol nyiltan, hol lappangva a helység intelligenziajának békés egyezségét s melynek alapját ama kényes és fontos társadalmi problema képezte: vajjon a patikarosság voltaképen tudomány-e vagy ipar?

A nagy ember úgy vélekedett, hogy bár merre hajoljon is az ítélet mérlege, ami patikusunk kivételnek tekintendő.

Ezen dodonai megoldással mindegyik vitázó fél meg volt elégedve.

Nagy mestere volt kitünő új barátunk a sport mindenféle nemeinek.

Az ő munkás és zseniális agyában fogamzott meg a gara-büdi arisztokrata lawntennis klub, a regatta a piócásban, úvegömlőlvé-

szet szélpuskával, s más ezer efféle ötlet, ami lázba, forrongásba hozta a helységet.

En nem bántam, mert a lawn-tennis kedvéért az asszonyok pikáns kurta szoknyákat kezdtek hordani, ami különösen jól áll a formás kis postamesternének. Kérem, micsoda bokák! Haj, haj!

Sport-lady-jeink gyorsan szétszálló hírneve feiköltötte többek között a három mér földre fekvő m. k. főkméntelep tisztikarának figyelmét is.

A délczeg huszártisztek, kik eddigelé még a köszönesünket is csak immel-ámmal visznoztak, szembeszököleg megszeliődtek s miután kiderült, hogy detrekői és verébelyi Veréb Jenő fölös számban rendelkezik az aranykulcshoz megkivántató ösökkal, az ő barátságá révén megértem ama soha nem álmódott tisztességet, hogy a méntelep tekintélyes kur-smidje felszólított a testvéri pohár megívására s egyszerűmínd egy kétszázötven forintos váltó zsilálására.

Világos, hogy ez a társadalmi átalakulás nagy zürzavart idézett elő a kedélyekben.

A tisztartó kisasszony leányai egyenruháról álmódóztak s a jó öreg, mint afféle kedélyes apa, aki semmit sem tagadhat meg a gyermekeitől, a nélkülözhetetlen kaucziók gyors és könnyű beszerzése végett tömeges promesse-vásárlásra adta tisztes, agg fejét.

A lovagias hajlamok egy kellő időben

más fűtőházának fedele harmincz méternyi hosszúságban beszakadt. Emberéletben szerencsére nem esett kár. — K o r f u b a n nyári meleg idő van. Sok idegen ment oda, hogy a telet ott töltsék. — A l s ó - A p s á n három parasztember a befűtött kályhát bedugta, hogy a meleg ki ne illanjon. A meg gondolatlan emkereket megölte a széngáz.

Táviratok.

A királyi pár a szegényekért.

Budapest, decz. 21. (Saj. tud. táv.) A király 1000 frtot küldött a fővárosi szegények számára, a királyné szintén.

Andrássy megválasztatása.

Budapest, decz. 21. (Saját tud. táv.) A főváros VI. kerületében ma délelőtt egész csöndben folyt le a választás. Andrássy Gyula államtitkáron kívül más jelölt nem volt s így őt kiáltották ki képviselőül. Küldöttség hívta meg a képviselőt az új mandátum átvételére. Mérő János elnök üdvözölte az új képviselőt, aki aztán köszönetet mondott az ismételtlen megnyilatkozott bizalomért.

Új választás.

Budapest, decz. 21. (Saj. tud. táv.) A Lipótvárosban a pótválasztás K r a u s z és M e z e i között január 9-én lesz.

Halálozás.

Budapest, decz. 21. (Saj. tud. táv.) C o n l e g n e r Károly, egykori megye-temi rektor, meghalt.

Komáromvármegye gyűléséből.

Komárom, decz. 21. (Saj. tud. távirata.) A megyegyűlés ma a kormány iránt osztatlan bizalmatszavazott, s feliratilag üdvözlik a kormányt.

Elsülyedt hajó.

London, decz. 21. (Saj. tud. távirata.) A lissaboni kikötőben megfeneklett egy angol gőzös, melybe behatolt a víz. A gőzös elsülyedt, csak a hajó árbóca látszik.

A Panama-ügy.

Páris, decz. 21. (Saj. tud. távirata.) Rouvier volt miniszternek a kamara tegnapi ülésében tett önbeismerő vallomása,

jött csendőri közbelépés által meghiusított párviadalban nyertek betetőzést.

Köztünk mondván, erős a gyanum, hogy a készülő párbajt maga a sértett és kihívó fél, a postamester jelentette föl a csendőrparancsnoknak, legalább a kihívott uradalmi irnok esküvel fogadkozott, hogy semmi része az aljas komplottban.

Legjobban mindenesetre én károsodtam, mivel a párbaj elmaradván, vele együtt elmaradt az általam remélt egy arany párbajorvosi tiszteletdíj is.

A tisztekkel való barátkozás rendjén természet szerint nem maradhatott el a szokásos katonai brutalitás.

Von Holznagel tiszthelyettes szép szürke lovának sörénye, farka szőre oly botrányos módon kezdett kiveszni a garabüdi vizitek következtében, hogy a nemes állat parádés czélokra hovatovább alkalmatlanná vált.

Von Holznagel tiszthelyettes nem hozatott Csillag Anna pomádét, hanem rájött a különös lóbetegség igazi okára s méltó fölháborodásában tetemesen elkarlapozta a kántortanító nagyreményü csemetéjét, aki példátlan vakmerőséggel lopkodta el a gyönyörű paripa selymes lobogóját, hogy azt ipari, nevezetesen lószőrgyűrű- és óraláncz-kötési czélokra felhasználja.

(Vége következik.)

hogy a Panama-társaságtól pénzeket kapott a titkos alapok gyarapítására, valamint ama további nyilatkozata, hogy elődei is a köztársaság céljainak megvédésének céljaira magánpénzekből töltötték meg a titkos pénztárakat; általánosan lesújtó hatást gyakorolt. Clémenceaut és Floquetet kompromittálják Cottu leleplezései, valamint azon támadások, melyeket Dérouléde és Millevoye tegnap ellenük intéztek. Altalános az a vélemény, hogy a köztársaság ügye tegnap nagy csorbát szenvedett.

A késő éjjeli órákig leirhatatlan izgottság uralkodott a boulevardokon és a különféle klubbokban. A jobboldal és a szélső bal a parlament feloszlását követelik. A Figaro jelentése szerint a vádolt képviselőknél és szenátoroknál házmotózást tartottak, mely alkalommal újabb akadtak utalványokra, melyek számos képviselőt és szenátort kompromittálnak. Az anarchisták az új folyamán falragaszokat tűztek ki, melyek a Panama-botrányra vonatkoznak.

Páris, december 21. (Saj. tud. táv.) R o o v i e r, kit a Panama-ügyben erősen blamiroztak, kijelentette, hogy Constans minisztersége alatt a titkos alpból sikkasztások fordultak elő. Tudnivaló, hogy Rouviert a Panama-ügyben C o n s t a n s eláztatta. Mára több képviselő elfogatását jelzik.

Páris, decz. 21. (Saj. tud. távirata.) Clemenceau és Veruléde holnap reggel párbajoznak. A képviselőház ülésén Jules R o c h e, ki tegnap nem volt jelen, csatlakozott a bíróság üldözött képviselőkhöz. Megindult hangon erősítette ártatlanságát és helytelenítette az eljárást.

Közgazdaság.

Szeszűzlet.

— Deczember 21. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 50.25, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, decz. 21. d. u. 5 óra.

Table with columns: Gabona, Faj, Irányzat, 100 kleramm frt. Rows include Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Káposzta-repcze, Köles, Baza, Tengeri, Zab, Káposzta-repcze.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. deczember 21.

Table with columns: Magyar aranyjárdék 6%, Magyar aranyjárdék 4%, Magyar papírjárdék 5%, Magyar vasnti kölcsön, Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás, Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás, Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás.

Table with columns: Magyar földterhermentesítési kötvény, Magyar földterhermentesítési kötvény záradékkal, Temes-bánati földterhermentesítési kötvény, Erdélyi földterhermentesítési kötvény, Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény, Magyar szőlődézsma váltásági kötvény, Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön, Tiszaszabályozási és szegedi sorjegy, Osztrák járadék papirban, Osztrák járadék ezüstben, Osztrák járadék aranzban, 1860-ki államsorsjegyek, Osztrák-magyar bankrészevény, Magyar hitelbankrészevény, Osztrák hitelintézet részevény, Ezüst, Cs. és kir. arany, 20 frankos arany (Napoleonkor), Német birodalmi márka, London, 20 márkás arany.

Aradvárosi

Évadbérlet 82. szám.

színház.

Havibérlet 20. szám.

Csütörtökön, 1892. évi deczember hó 22-én:

Lalla-Roukh.

Opera 3 felvonásban. Irák: Harré és Lucas. Zenéjét szerette: Dávid Felicián. Fordította: Csépreghy Lajos.

SEMEMÉLYEK:

Table with columns: Lalla-Roukh, a delhi-i király leánya, Mirza, kedvenc rabzslanója, Noureddin, bokharai királyfi, Basair, a delhi-i király udvarmestere, Bakbara, Lalla-Roukh kis röje, Kabul, Lalla-Roukh kisérője.

HELYÁRAK:

Kettős nagypáholy földszinten vagy első emeleten 7 frt. — Páholy földszinten vagy első emeleten 4 frt 50 kr. — Kettős nagypáholy második emeleten 5 frt. — Páholy második emeleten 3 frt. — Támlásszék (földszinten) 1. és 2-ik sorban 1 frt 20 kr. — Támlásszék (földszinten) 3., 4., 5. és 6-ik sorban 1 frt. — Támlásszék (földszinten) 7., 8., 9., 10. és 11-ik sorban 80 kr. — Első emeleten 1-5 sorban 1 frt 20 kr. — Első emeleten 2. és 3-ik sorban 1 frt. — Első emeleten 4., 5. és 6-ik sorban 70 kr. — Második emeleten 1-5 sorban 80 kr. — Második emeleten 2. és 3-ik sorban 60 kr. — Második emeleten 4. és 5-ik sorban 50 kr. — Harmadik emeleten 1-5 sor közepén 50 kr. — Harmadik emeleten közepén többi sor és oldalt minden sor 40 kr. — Karzatulás közepén 30 kr. — Karzatulás oldalt 20 kr.

Kezdeté 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— Deczember 21. —

Fehér Kereszt szálloda: Morvasy B. magánzó, Budapest. Góf Szapáry Péter Abony. Várady Kálmán magánzó, Nagylak. Szabados Lajosné magánzó, Lippa. Miki Gyula joghallgató, Debreczen.

Nador szálloda: Czárán Tódor földbirtokos, Seprős. Csanki Emma Csermő. Szentiványi II a Csermő. Roth Jakab kereskedő, Lippa. Neuman Sándor kereskedő, Perjámos.

Három Király szálloda: Valdhúri J. hivatalnok, Elek. Gálly Ernő gyógyszerész, Berzova. Bajcsi László jegyző, Kunágota. Bosnyák Imre birtokos, Holdmészes.

Vass szálloda: Schreyer Lajos kereskedő, Csermő. Weisz Adolf ékszerész, Budapest. Báró Bánhidai Sándor birtokos, Simánd.

Felelős szerkesztő: Vásárhelyi Béla.

Nyíltér.

Saison cizkkek

kész női, férfi és gyermek ruhákban,

továbbá

gyermek sapkák,

ugyszintén mérték után készült

férfi öltönyök

mindenkor olcsón kaphatók

DUSAK H.

ruharaktárában Andrássytér 14.,

a „Három király” és „Aranykulcs” szállodákkal szemben.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Alapított 1850-ben.

KRISPIN JÓZSEF

zongora raktára

Arad, Deák Ferencz-utca 28. sz., saját házában.

Az 1850. év óta Aradon fennálló zongora-raktárban nagy választék áll készletben vas-szerkezeti

új és átjatszott zongorákból

a t. cz. vevő közönség rendelkezésére, **300 frt vételártól felfelé**, mely vételári összeg megegyezés szerint

részletfizetéssel

is kiegyenlíthető.

Hogy mily megbízható gyárakból való s mily kitünően készített, tartós hangszerekkel szolgálók, hivatkozom a nagyszámu t. cz. vevőimre, kik a fentjelzett idő óta tölem zongorát vásároltak.

Hangjegykereskedésem, 671 19—20

ugyszintén a legújabb művekkel ellátott

kölcsönkönyvtáram

(olvasási-dij havonta 80 kr.) **Andrássy-tér, a zárda-épületben** a t. cz. közönség rendelkezésére áll.

Zongora hangolások és javítások úgy helyben mint vidéken a legpontosabban teljesíttetnek.

Alapított 1850-ben.

Zongora-raktár Deák Ferencz-utca 28. szám.

Hangjegy-kereskedés és kölcsön-könyvtár Andrássy-tér.

M. kir. államvasutak.

7.sz. 14038

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 6 nagyméltósága f. évi október hó 17-én 65,153 | V szám alatt kelt engedélye alapján Fiume állomásunkon a következő szállítási póthatáridők lépnek érvénybe, u. m.:

1. A fiumei Pelta és Brajdicára menő, valamint onnan jövő teherárak után 24 óra.

2. Fiumében a déli vasutról a m. kir. államvasutakra és viszont átmenő teherárak után szintén 24 óra.

3. A fiumei ipartelepekre menő, valamint onnan jövő teherárak után 12 óra.

Budapest, 1892. november hó 19-én.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége. 32941. sz. 944 3—8

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének vonalain az 1893. évben az alant kitüntetett pályafentartási faanyagok szükségeltetnek, azoknak szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A szükséges, de tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető mennyiségek a következők:

57.68	köbméter	jegenye fenyő deszka,
74.64	"	lucz " "
1204.43	"	faragott puhafa, "
13.10	"	puha szálfa,
69.10	"	szélmetszetlen deszka,
103.10	"	jegenye fenyő palló és
145.20	"	szélmetszetlen pallódeszka.

A pontos méretek a részletjegyzékben vannak kitüntetve, mely részletjegyzék az l.) alatt említett hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál ingyen kaphatók.

A részletjegyzék, egyszersmind ajánlati mintának használandó.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy a tényleges megrendelés alá kerülő köbméter összmennyiségből a méretjegyzékben előforduló legkisebb és legnagyobb szélesség, hosszúság és vastagság, illetve átmérő határain belül a 1893. év folyamán még további 30 százalékos ugyanazon ajánlati árak és feltételek mellett megrendelhesen, miből folyólag a nyertes szállító, megfelelő faanyagot kötelesek készletben tartanik.

Az ajánlati árak az ajánlati mintán kitüntetett egységek szerint számban és szóban teendők ki.

Ha a puha faragott fáknál nem átlagárak ajánlatának, akkor az ajánlati minta jegyzet rovatóban kitüntetett méretcsoportok szerint lesznek az ajánlati árak kitüntetendők.

Az ajánlat az egész szükségletre vagy annak bármely részmenyiségére szólhat.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok ezen külcimmal: „Ajánlat épületfák szállítására 32941. számhoz.” 1892. évi november hó 28-án délelőtt 10 óráig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5 százalék készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban 1892. évi december hó 27-ikének déli 12 órájáig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárába (Kolozsvárt, Trencsén-tér és kül-magyar-utca sarkán EMKE. palota) leteendő.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek a kitűzött határidő letelte után avagy távirati uton tételnek, vagy a melyekben vakarások fordulnak elő, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelmen kívül fognak hagyatni.

A m. kir. államvasutak üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlok között tekintet nélkül az árra, szabadon választhasson továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti mennyiség szállítását is átengedhesse, az esetben, ha a részmenyiség elfogadása az illető ajánlatban világosan ki nem zárattott, és végre hogy a cél elérésére bármily más irányu intézkedést tehesen.

Az üzletvezetőség fentartja magának azon jogot is, hogy addig is, míg az ajánlatok fölött döntőleg határozza, egyes ajánlkozónál az ajánlati árak mellett megrendeléseket tehesen.

Az illető ajánlkozók ezen megrendeléseket teljesíteni kötelezettek a nélkül, hogy ebből folyólag valamely szállításnak végleges átengedését követelhetnék.

Kolozsvár, 1892. november hó 27-én.

Az üzletvezetőség.

21943 | 892.

984 1—3

Felhívás.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügy-minisztériumnak az 1893., 1894. és 1895. évekre való érvénnyel kivetendő III. oszt. kereseti adó, 1893. évre kivetendő IV. oszt. kereseti adó, tőke kamat és járadék adó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója és ingatlan birtok után kivetendő általános jövedelmi pótdó kivételese tárgyában kelt 78.806/92. számú rendelete nyomán felhívjuk Arad szab. kir. város közönségét, hogy:

1.) A III. osztályu kereseti adónzésre kötelezett iparizók, kereskedők, vállalkozók, szellemi vagy bármi más, előre nem tudható jövedelmü haszonhajtó foglalkozást üzök, minden üzlet, vagy vállalat után külön-külön kereseti adóvállomásaikat, az ipar, üzlet, vállalat vagy foglalkozásnál alkalmazott segédek, segéd munkások és egyéb alkalmazottak név- és fizetési jegyzékével együtt legkésőbb 1893. évi január 20-ig,

2) Az évi vagy havi fizetéssel alkalmazott és IV. osztályu kereseti adóköteles, magántisztviselők, hivatalnokok és általában havi 40 frtnál nagyobb fizetést, nyug- vagy kegydíjat huzó ipari, intézeti vagy üzleti alkalmazottak, a fizetést kiszolgáltató fel, pénztár, üzlet vagy vállalat, illetve ezek tulajdonosának ellenjegyzésével ellátott kereseti adóvállomásaikat legkésőbb 1893. január 20-ig,

3) Tőkekamat vagy évjáradékot élvezők, kamat és járadékadó vállomásainkat legkésőbb 1893. évi január hó 15-ig,

4) Ingatlan birtokosok az ingatlanra bekebelezett adóssági kamatokra vonatkozó tehervállomásaikat legkésőbb 1893. évi január hó 31-ig, legjobb tudomásuk szerint a városi adóügyosztálynál annál inkább beadják, mert adójuk kölömben hivatalból szerzendett adatok alapján fog megállapittatni.

Értesítjük egyszersmint Arad szab. kir. város közönségét, hogy az adóköteles jövedelmi források eltitkolása, valamint valótlan adatoknak a kincstár meg rövidítése iránti szánékból való bemon-dása jövedeki kihágást képez, melynek birsága az eltitkolt összeg 8-szorossáig terjedhet.

Arad, 1892. december 12-én.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak.

50844. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége a saját, valamint a nagy-kikindanagy-becskerekai és a torontáli h. é. vasutak vonalai részére 1893. évben szükséges 776 köbméter váltótálpfa szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A váltótálpfák 1893. évi június hó végéig szállítandók be.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy a fenti mennyiség 10 százalékát az 1893. év folyamán utólag megrendelhesse.

A részletes pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1892. évi december hó 28-án déli 12 óráig nyújtandók be, az üzletvezetőség általános osztályának vezetőjénél (Teréz-körut 62. sz. I. emelet 5. ajtó sz.) a részletes pályázati feltételek értelmében leteendő bánatpénz pedig 1892. évi december hó 27-én déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárában.

A részletes pályázati és szállítási feltételek, valamint a méretjegyzék az üzletvezetőségnek betekintheők. A részletes pályázati feltételek és a méretjegyzék a budapest-dunabalti üzletvezetőségtől díjmentesen, a szállítási feltételek készpénzfizetés mellett a budapesti nyomtatványtártól (Andrássy-ut 73. szám) megszerezhetők lévén, feltételeztetik, hogy ajánlattevő ezek teljes ismeretével bir.

Budapest, 1892. november hó 23-án.

Az üzletvezetőség.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!**Granichstädten Testvérek**

cs. és kir. udvari ékszerészek

Budapest, Kristóf-tér 2. sz.

Fiók-üzlet:

Arad, Andrássy-tér 14. szám,
HERMAN-UDVAR.

968 3-3

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Ujdonságok!

Ujdonságok!

M. kir. államvasutak.

136140. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága központi szertárban Budapest, Józsefvárosi teherpályaudvaron 11 db egyenként 5 méter hosszal bíró, részint teljesen jó állapotba lévő, részint pedig kisebb javításokat igénylő hidmérleg felett rendelkezik, melyek eladása céljából ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen hidmérlegek 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. és 13. számmal vannak megjelölve s nevezett szertárban vasár és ünnepnapok kivételével naponta délelőtt 9—12 és délután 3—5 óra között megtekinthetők; eladásuk darab szerint az állapot és minőségre való kötelezettség elvállalása nélkül történik, az ajánlat tehát nem suly, hanem a megvenni szándékolt hidmérlegek számának és az átvételi állomás pontos megnevezése mellett darab szerint léssen az ajánlatban számokban és betűkben kitüntetendő.

Az ajánlattevő az itt felsorolt feltételeken kívül kötelezőnek ismeri el a m. kir. államvasutaknál az ócska anyagok eladására 129381 | 91. sz. alatt fennálló és ezen ügylet megkötésére és lebonyolítására mérvadó általános feltételeket, melyeket aláírásával ellátva ajánlatához csatolni tartozik. Ezen feltételek nyomtatványtárunkban példányonként 15 kron megszereshetők, esetleg a 15 kr. beküldése mellett postán megrendelhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatával a határozat meghozataláig visszavonhatlan kötelezettségben marad.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson és hogy a cél elérésére bármely más intézkedést is teheszen.

A pályázni szándékozók felhívattak, hogy lepecsételt és 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat az 136140 | 92. számhoz hidmérleg megvételre” folyó 1892. évi december hó 28. napjának déli 12 óráig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 78. szám II. emelet) benyújtani sziveskedjenek.

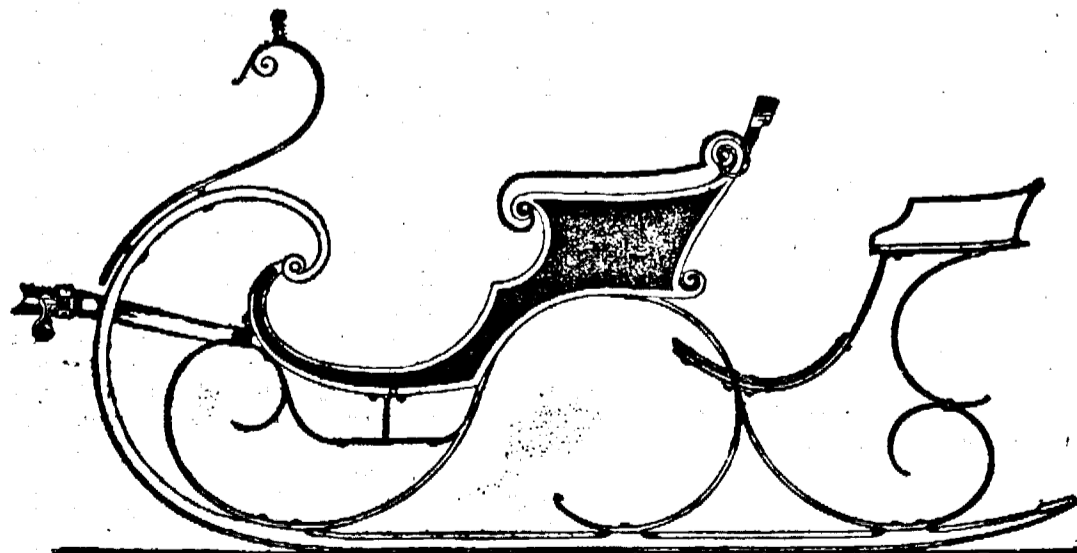
Bánatpénzképpen a megvenni szándékolt hidmérlegek ajánlati egységára szerint kiszámított értékösszeg 5 százaléka f. évi december hó 27-én déli 12 óráig teendő le főpénztárnokunknál akár készpénzben, akár pedig állami letétekre alkalmas értékpapírokkal.

Aláírt feltételek és bánatpénz nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel vagy a fent kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1892. november havában.

Az igazgatóság.**VARGA TESTVÉREK**

kocsigyártó üzlete és nagy kocsiraktára

ARADON, Fő. ut 11. szám.Ajánljuk a legdivatosabb **szánokat** és a raktáron levő csinos kiállítású kész**kocsijainkat jutányos árak mellett.** 967 4-*

Uj megrendelések a legpontosabb kivitelben és a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek, nemkülönben elfogadunk mindenféle kocsijavításokat, u. m. **bognár, kovács, fényező és nyerges munkákat.**

Használt kocsik becseréltetnek.**Csomagolás a legolcsóbban számíttatik.**

987—1892 gazd. sz.

985 2—3

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a part-utczától a választó-utczáig terjedő védőtársaság 1893. évi janur hó 1-jétől egy vagy több évre kaszálól leendő bérbeadása iránt folyó évi december hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár évi 40 frtnyi haszonbér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokkal.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1892. évi december 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lős Rezső,
aljegyző.

46698 sz. IV. 892.

1012. 1—1.

Ajánlati hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az elhalálozás folytán üresedésbe jött pankotai dohány nagyáruda kezelésének betöltése céljából alólírott m. kir. pénzügyigazgatóságnál 1893. évi január 20-án délelőtt 10 órakor írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni.

A versenytárgyalásban részt venni kívánók sajátkezűleg aláírt és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatukat 1893. január 19-én délelőtt 10 óráig a m. kir. pénzügyigazgatóság főnökénél közvetlenül vagy posta útján nyujtsák be.

Az ajánlat tárgyát csakis a dohányforgalom után járó tözsdij fogja képezni.

A jogositvány elnyerésére annak lesz ki látása ki erre alkalmasnak találattik és a ki a százalékokban kifejezendő legkisebb tözsdij követeli, mindazon által az államkincstár fenntartja magának azon jogot, hogy a versenyzők között szabadon választhasson. Az eddigi dohány nagyáruda — ki egyszersmind a valódi havanna szivarok valamint a váltó és bélyeg ürlapok elárúsítását is 1 1/2 % tözsdij mellett eszközölte, — a nagyáruda kezeléseért a közönséges anyagnak nagybani eladása után 1,40 azaz egy egész és negyvenszázad % tözsdiját élvezett.

A dohány nagyáruda, melylyel kis áru-lási jog is van összekötve 1891. évi nyersforgalma a hozzá utalt 125 dohány kis áru után 61,225 frt a fogyasztók részére kicsinybeni eladás utáni forgalom 7609 frt összesen 68,834 frt, a nagyáruda kezelésével bélyeg és váltó ürlapok eladásának kötelezettsége 1 1/2 % eladási jutalék élvezete mellett van egybekötve. Az összes dohány anyag az aradi dohány fő-árudából lesz beszerzendő.

Bánatpénz fejében az aradi m. kir. adóhivatalnál készpénzben avagy a magyar korona területén közhatalóságoknál biztosítékként elfogadható óvadékképes értékpapírokkal a pénzügyi letétbe 280 frt lesz helyezendő és a letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatban a követelésbe vett kezelési díj százalékban számmal és betűkkel tisztán kifejezendő és az ajánlathoz egyttal a magyar állampolgárságot, nagykorúságot igazoló hatósági lap kiállított erkölcsi bizonyítvány és vagyoni bizonyítvány csatolandó.

Az ezen vállalatnál mérvadó feltételek valamint az azzal egybekötött kötelezettségek iránt nemkülönben az ajánlatoknak miképeni szerkesztése és kiállítására nézve pályázni kívánók bővebb felvilágosítást alólírt m. kir. pénzügyigazgatóságnál és a kerületi m. kir. pénzügyi biztosságoknál szerezhetnek.

Aradon, 1892. december hó 9-én.

A m. kir. pénzügyigazgatóság.